

24/2/52

No. 2013'52/Gou/TH.

DE GEDACHTE DER INTERLOCKING PREFERENTIAL AREAS.

De supra-nationale gezagsverhoudingen, welke op den duur bij een W.Europese integratie steeds meer op de voorgrond zullen gaan treden, vormen politiek gesproken voor Engeland - het hoofd van de Common Wealth - het voornaamste beletsel tot deelname aan deze integratie.

Daarnaast zijn er uiteraard economische factoren, welke een rem vormen voor de Engelse bereidheid tot een nauwer samengaan met W.Europa. In het bijzonder wordt hier geïndiceerd op het Preferential System.

Men kan zich echter niet aan de indruk onttrekken, dat de laatste tijd zich een zekere kentering in de Engelse opvattingen voltrekt - in het bijzonder als gevolg van de hernieuwde Engelse betalingsbalanscrisis - en een grotere geneigdheid tot samenwerking aan de dag treedt.

In de "Times" zijn begin 1952 enige artikelen verschenen, betreffende de sterlingcrisis, welke in wezen een dollarcrisis is, geen typisch Engels verschijnsel maar een wereldverschijnsel, in hoofdzaak voortvloeiende uit het feit, dat de dollarsector niet de consequenties trekt van zijn positie als wereldcrediteur. In deze artikelen wordt de suggestie aan de hand gedaan, dat, wil de rest van de wereld niet in een permanente staat van afhankelijkheid van Amerika komen, - een situatie, die zowel voor Amerika als voor de rest van de wereld weinig aanvaardbaar is - een area zal moeten worden gevormd buiten de dollarsector, die krachtens eigen hulpbronnen en industrieel potentieel in staat is een zelfstandig, economisch gezond, bestaan te voeren. De schrijvers zijn van mening, dat in dit geval het handelsverkeer tussen bedoelde area en de dollarsector zonder ernstige moeilijkheden zal kunnen worden afgestemd op de dollarinkomsten van deze area en eventueel op de beleggingen, welke Amerika in een dergelijk economisch gezond gebied wellicht zal willen doen. Een der schrijvers - Robert Boothby (M.P.) - suggereert, dat een dergelijke area zou kunnen worden opgebouwd uit de W.Europese landen, hun overzeese gebiedsdelen en de sterlingarea.

Blijkens informatie van Mr. v.d. Lee is momenteel ook in Engelse landbouwkringen (National Farmers Union) de vorming van een dergelijke area aan de orde en wordt de mogelijkheid bestudeerd van de vorming van zgn. Interlocking Preferential Areas.

Hiermede is opnieuw actueel geworden de suggestie van Dr. Paul Rijkens, gepubliceerd in Progress van het voorjaar 1951. Rijkens neemt stelling tegen de veelal in Engeland heersende opvatting als zou voor dit land een keuze noodzakelijk zijn tussen de Common Wealth en W.Europa. Hij acht een synthese zeer wel mogelijk.

Zijn gedachten gaan, blijkens vermeld artikel, in de richting van de vorming van drie afzonderlijke, doch elkaar gedeeltelijk overlappende preferentiegebieden, waarbij hij zich derhalve bewust distancieert van een supra-nationale conceptie.

Naast de Common Wealth zou een W.Europees preferentiegebied moeten worden gevormd, waarin Engeland op gelijke voorwaarden als de andere W.Europese landen deelneemt, terwijl tenslotte een preferentiegebied zou moeten worden geschapen, waarin de outer-f-area en W.Europa zouden zijn opgenomen. Aldus ontstaat de volgende situatie:

- A. Binnen de Common Wealth hebben Engeland en zijn dominions over en weer preferentie.
- B. Binnen het W.Europese gebied hebben Engeland en de andere W.Europese landen over en weer preferentie. Deze zal in het algemeen niet gelijk zijn aan de preferentie onder A. genoemd.
- C. Binnen het derde preferentiegebied hebben de outer-f-area en W.Europa exclusief Engeland over en weer een zekere preferentie, welke uiteraard weer zal verschillen van die onder A. en B. genoemd.

Hoewel de consequenties van een dergelijke opzet eerst kunnen worden overzien wanneer een analyse is gemaakt van het huidige handelsverkeer tussen de drie deelnemende gebieden en een prognose van het toekomstige handelsverkeer op basis van bepaalde veronderstellingen betreffende de mate van preferentie, welke binnen de drie preferential areas zal bestaan, is het niettemin mogelijk een globale indruk te geven van de voor- en nadelen, welke aan de invoering van een dergelijk systeem voor de deelnemers zijn verbonden.

a) Engeland.

Vergrote afzetmogelijkheden voor Engelse producten op de W.Europese markt.

Verscherping van concurrentie door W.Europa op eigen markt en die der dominions. Deze laatste zal verzacht kunnen worden door een verschil in preferentie, zodat de W.Europese landen t.a.v. de Common Wealth-markten enigszins hogere tarieven moeten betalen.

b) Dominions.

Vergrote afzetmogelijkheden voor de eigen producten op de W.Europese markt.

Verscherping van concurrentie op de Engelse markt door het optreden van W.Europa (vermoedelijk weinig belangrijk wegens levering van andersoortige producten; alleen voor agrarische producten kunnen repercussies optreden, welke nog verzacht kunnen worden door verschil in preferentie, zodat de dominions lagere tarieven verkrijgen dan W.Europa).

Verscherpte concurrentie op eigen markt tussen Engelse en andere W.Europese leveranciers; gegeven de huidige structuur zullen de producenten in de dominions van deze buitenlandse concurrentie vermoedelijk weinig schade ondervinden.

c) Overig W.Europa.

Vergrote afzetmogelijkheden in Engeland en in de dominions.

Verscherpte concurrentie door Engelse producten en die van de dominions voorzover het concurrerende artikelen betreft op de eigen markt.

Rijkens spreekt zich over de mate van preferentie slechts vaag uit. "Het is niet noodzakelijk, dat de producten uit de dominions op de Europese markten komen tegen gelijke voorwaarden als die uit andere Europese landen, noch dat Europese producten de Common Wealth-markten bereiken onder dezelfde voorwaarden als de producten van de leden dezer Common Wealth!"

De gedachte, die aan de suggestie van Rijkens ten grondslag ligt - de vereniging van twee in wezen complementaire areas, het industriële W.Europa en het grondstoffen leverende outer-£-gebied - is ongetwijfeld aantrekkelijk. Minder is dit het geval met de uitwerking in de vorm der Interlocking Preferential Areas. Immers, aldus wordt in werkelijkheid nog geenszins een eenheid bereikt doch hoogstens daartoe de eerste stap gezet. Opgevat als eerste stap verdient het voorstel stellig alle belangstelling. Als einddoel gesteld zou echter, temeer waar kan worden aangenomen, dat het U.K. en de outer-£-area een grotere mate van onderlinge preferentie zullen nastreven dan die, vigerend binnen de beide andere preferentiegebieden, een conceptie, als door Rijkens geïntroduceerd, o.i. slechts faute de mieux aanvaardbaar kunnen zijn.

D.G.v.d.B.E.B.
Dir.Mult.Zaken.
24 april 1952.